RP-BF 4100.2.2024
Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
BIURO RPH/622/2026
RADY DYSCYPLINY NAUKI FARMACEUTYCZNE
Podpis 22.01.2026

WARSZAWSKI
UNIWERSYTET
MEDYCZNY

Katedra i Zakład Farmakologii
Doświadczalnej i Klinicznej

Warszawa, 7 stycznia 2026 r.

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Kamili Urbańczyk
pt. „Integrated Medicines Management – a pilot randomized study assessing the provision of complex clinical pharmacy services in Polish healthcare system"
"Zintegrowane zarządzanie farmakoterapią – pilotażowe badanie randomizowane oceniające kompleksowe świadczenie usług farmacji klinicznej w Polskim systemie ochrony zdrowia"
Uniwersytet Medyczny im. Piatów Śląskich we Wrocławiu

Promotorzy:
prof. dr hab. Anna Wiela-Hojeńska
Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

prof. Michael Scott
Medicines Optimisation Innovation Centre, Norther Ireland

Zintegrowana opieka medyczna to termin w ostatnich latach szczególnie zyskujący na popularności. Jest to koncepcja, w której celem podejmowanych działań jest poprawa jakości i efektywności usług zdrowotnych. W swoich założeniach obejmuje koordynację procesów świadczenia usług oraz współpracę miedzy różnymi jednostkami ochrony zdrowia, co ma prowadzić do lepszej organizacji, a w konsekwencji także lepszej kontroli nad procesem leczenia pacjentów. Ma to krytyczne znaczenie dla tych szczególnie narażonych na błędy farmakoterapii, w tym np. pacjentów z wielochorobowością. Biorąc pod uwagę wydłużenie

[redacted]

czasu przeżycia, które nastąpiło w ostatnich latach, starzenie się populacji, związaną z tym procesem wielość schorzeń, z którymi mierzą się osoby w wieku starszym i podeszłym racjonalne podejście do farmakoterapii i kontrola nad bieżącym leczeniem staje się coraz bardziej palącym problemem. Jak wskazała sama Doktorantka we wstępie swojego opracowania około 11% nieplanowanych hospitalizacji osób starszych wynika z działań niepożądanych leków, a 70% z nich jest możliwych do uniknięcia dzięki adekwatnie zaplanowanym i podjętym we właściwym czasie interwencjom. Doktorantka zaprojektowała i przeprowadziła randomizowane kontrolowane badanie pilotażowe mające na celu porównanie zintegrowanego zarządzania farmakoterapią (ZZF) ze standardową opieką szpitalną u pacjentów hospitalizowanych w trybie nagłym w oddziale chirurgii naczyniowej i ogólnej Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Wrocławiu. Usługa ZZF obejmowała świadczenie kompleksowych usług farmacji klinicznej na każdym z trzech etapów hospitalizacji (przy przyjęciu, w trakcie oraz przy wypisie). Po zakończeniu hospitalizacji obie grupy (ZZF i standardowej opieki poszpitalnej) były monitorowane w1, 3 i 6 miesiącu. Pierwszorzędowym punktem końcowym byłą częstość nieplanowanych wizyt i hospitalizacji w trybie nagłym po wypisie ze szpitala w okresie obserwacji. Dodatkowo w grupie objętej ZZF oceniono częstotliwość i rodzaj podejmowanych interwencji, ich akceptację i wpływ na jakość farmakoterapii, postrzeganie usługi przez pacjentów i pracowników ochrony zdrowia, a także oszacowano korzyści finansowe ZFF.

Działania podjęte przez mgr Kamilę Urbańczyk idealnie wpisują się zapotrzebowanie na wykazanie nie tylko przydatności zintegrowanego zarządzania farmakoterapią, ale jednoznaczne określenie rozmiaru korzyści, które takie podejście może generować. W związku z tym temat badawczy realizowany przez Doktorantkę uważam za w pełni uzasadniony, celny, wpisujący się w bieżące potrzeby systemu ochrony zdrowia w Polsce i mający istotny walor naukowy oraz aplikacyjny.

Tytuł rozprawy doktorskiej jest adekwatny do przeprowadzonych badań i dobrze odzwierciedla założenia i cel pracy. Układ rozprawy jest typowy dla opracowań tego rodzaju. Całość została sporządzona w języku angielskim i zawiera następujące rozdziały: *Wstęp*, *Cele*, *Część teoretyczna* wraz z podrozdziałami, *Materiał i metody* wraz z podrozdziałami, *Wyniki* z odniesieniem do poszczególnych części uzyskanych rezultatów, *Dyskusję*, *Wnioski*, *Spis tabel*, *Spis rycin*, *Streszczenie w języku angielskim*, *Streszczenie w języku polskim*, *Spis skrótów*, *Piśmiennictwo*. Monografia liczy 94 strony, których brak numeracji utrudnia nieco czytelnikowi swobodne przechodzenie do interesujących go rozdziałów.

We wstępie Autorka celnie i adekwatnie przedstawiła tło decyzji o prowadzeniu swoich badań posługując się konkretnymi wskazaniami, operując danymi opublikowanymi w literaturze światowej, odwołując się także do publikacji polskich autorów, co osadza całość pracy w jej naturalnym środowisku i pozawala czytającemu ocenić podstawy i naukową oraz praktyczną wartość podjętych badań.

Rozdział *Cele i założenia* jasno wskazuje badane elementy i pozwala bez wątpliwości zorientować się jakie aspekty zintegrowanej opieki medycznej są w obszarze zainteresowań badawczych Doktorantki.

Rozdział *Materiał i metody* z adekwatnie wskazanymi częściami dotyczącymi przeprowadzonego badania został przygotowany w sposób, który umożliwia w przyszłości przeprowadzenie podobnego badania lub badań. Jak sama bowiem wskazuje Doktorantka w dyskusji ograniczeniem bieżącej pracy jest jej zawężony do jednego ośrodka i względnie małej grupy badanych charakter. Jednak opis metodologiczny pozwala na replikację badania w podobnych warunkach, co może mieć kluczowe znaczenie przy integrowaniu danych. Może to pozwolić na uzyskanie w przyszłości obszerniejszych danych, co pozwoli na wyciąganie bardziej wiarygodnych wniosków dotyczących większej populacji pacjentów.

Piśmiennictwo zawiera aktualne i adekwatne tematycznie pozycje literaturowe, ponumerowane i prawidłowo przywołane w treści rozprawy.

Spośród elementów, które warto było uwzględnić przy przygotowaniu rozprawy jest nieco bardziej przejrzyste odniesienie do narzędzia wykorzystanego do oceny satysfakcji pacjentów w wynikach pracy. Sugerowałabym w tym miejscu przywołać całą nazwę skali tak, aby nie musieć jej poszukiwać w części dotyczącej metodyki i wykorzystanych narzędzi. Tym bardziej, że w wynikach nie została przywołana treść pytań, a tylko odniesienie do kolejnych ich numerów, co utrudnia wyciąganie samodzielnych wniosków przez czytelnika.

Niezwykle ważną i przekonującą częścią pracy jest w oczywisty sposób ta poświęcona kosztom zintegrowanego zarządzania farmakoterapią i możliwym oszczędnościom, które może ono przynieść w całym systemie opieki zdrowotnej. Być może tematem na kolejne opracowanie jest policzenie ilu farmaceutów byłoby potrzebnych do zapewnienia takiej usługi w wybranym województwie lub na wybranym obszarze kraju. Czy zdaniem Doktorantki uczelnie w kraju kształcą obecnie wystarczającą liczbę farmaceutów, którzy mogliby zapewnić realizowanie zintegrowanego zarządzania farmakoterapią. Ilu z nich jest zainteresowanych świadczeniem takiej usługi w ramach wyboru ścieżki zawodowej. Sądzę, że na obecnym etapie wiedzy nie ma wątpliwości co do realnych oszczędności jakie taka usługa mogłaby generować, ale czy Autorka opracowania uważa, że logistycznie jesteśmy na nie przygotowani? Byłabym

wdzięczna za ekspercki komentarz w tej sprawie z uwzględnieniem realiów wynikających z wyborów zawodowych dokonywanych przez absolwentów farmacji. Jest jeszcze element, który wymaga moim zdaniem doprecyzowania prawnego, a nie został poruszony w pracy ponieważ w naturalny sposób wykracza poza jej ramy. Badanie było możliwe prawdopodobnie ze względu na wcześniej usystematyzowaną współpracę i zbudowane na przestrzeni czasu zaufanie pomiędzy farmaceutą szpitalnym a innymi pracownikami medycznymi w miejscu przeprowadzenia badania. Jak rozumiem na małą skalę, w odniesieniu do kilkudziesięciu pacjentów było także możliwe bieżące monitorowanie i uwzględnienie decyzji lekarskich, ale jakie globalne rozwiązania prawne byłyby potrzebne przy wprowadzeniu takiej usługi w skali kraju? Czy Doktorantka ma wiedzę na temat tego, czy takie rozważania są podejmowane, np. w kontekście zmian ustawowych? Biorąc pod uwagę doświadczenie Doktorantki proszę o komentarz jaka perspektywa czasowa powinna być brana pod uwagę, żeby wprowadzenie usługi farmacji klinicznej było realnie skuteczne?

Odnosząc się do całości opracowania to jest ono w mojej opinii idealnie zrównoważone, zarówno w zakresie merytorycznym, jak i objętościowym. Doktorantka udowadnia, że z łatwością porusza się w tematyce pracy, dokonuje wyboru treści istotnych z punktu widzenia zawartości pracy. Umiejętność dokonania tak racjonalnego i adekwatnego wyboru informacji umożliwiających czytającemu podążanie tokiem rozumowania Autorki i zrozumienie najważniejszych wyników uzyskanych podczas prowadzonych badań pozwala na samodzielną ocenę ich wartości i naukowego oraz poznawczego znaczenia. Świadczy to o przemyślanym warsztacie badawczym i dojrzałości naukowej mgr Kamili Urbańczyk.
Zwraca także uwagę wyjątkowa dbałość Autorki o stronę edytorską rozprawy, co także należy podkreślić.
Warto w tym miejscu odnieść się do wagi nie tylko naukowej, ale także praktycznej samego opracowania oraz do roli osób zaangażowanych w merytoryczną opiekę nad Doktorantką. Udział dwóch promotorów (prof. Anny Wieli-Hojeńskiej oraz prof. Michaela Scotta) o uznanym w środowisku autorytecie w zakresie farmacji klinicznej oraz optymalizacji farmakoterapii, pochodzących z ośrodków w Polsce i Północnej Irlandii, o wysokiej renomie w zakresie poruszanej tematyki znajduje odzwierciedlenie w jakości merytorycznej i edytorskiej przedstawionej do recenzji rozprawy.

Reasumując, przedstawioną mi do recenzji rozprawę doktorską mgr Kamili Urbańczyk przeczytałam z dużą przyjemnością, zainteresowaniem i oceniam ją bardzo wysoko. Drobne sugestie i pytania zostały wskazane jako element dyskusji naukowej i nie umniejszają w żaden sposób walorów naukowych opracowania.

Rozprawa doktorska, autorstwa mgr Kamili Urbańczyk spełnia warunki określone w art. 187 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2022 poz. 1571 t.j.). **Wobec powyższego wnoszę do Rady Dyscypliny Nauki Farmaceutyczne Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu o dopuszczenie mgr Kamili Urbańskiej do dalszych etapów postępowania o nadanie stopnia naukowego doktora.**

Dodatkowo, biorąc pod uwagę podjętą przez Doktorantkę tematykę, jej nowatorski charakter o dużej wartości aplikacyjnej, wykazaną w przygotowanej pracy dojrzałość naukową i staranność w przygotowaniu rozprawy wnoszę o wyróżnienie rozprawy doktorskiej mgr Kamili Urbańczyk.

[redacted]

Podpisane przez: prof. dr hab. Dagmara Mirowska-Guzel

przyjmuję recenzję

[redacted]